

Flashraming CBS: Economische groei nog fragiel

- Economie groeit volgens de flashraming met 0,2 procent ten opzichte van tweede kwartaal 2014
- Volgens deze eerste raming groeit de economie met 1,1 procent ten opzichte van het derde kwartaal 2013
- Bescheiden groei van export, investeringen en consumptie huishoudens
- Industrie en zakelijke dienstverlening groeien, malaise bouw houdt aan

Uit de zogenoemde flashraming van de economische groei, gebaseerd op de nu beschikbare gegevens, blijkt dat de Nederlandse economie in het derde kwartaal van 2014 met 0,2 procent is gegroeid ten opzichte van een kwartaal eerder. Deze lichte groei is vooral te danken aan de investeringen en de export. Dit heeft het CBS vandaag bekend gemaakt.

De flashraming is een eerste berekening, 45 dagen na afloop van een kwartaal, op basis van de dan beschikbare informatie. Hiermee geeft het CBS een eerste beeld van de stand van de Nederlandse economie. Na deze eerste raming komt voortdurend meer informatie beschikbaar over de Nederlandse economie, die vervolgens wordt verwerkt in nieuwe ramingen. De tweede raming van de economische groei maakt het CBS bekend op woensdag 24 december. De absolute bijstelling van de tweede raming ten opzichte van de flashraming was de afgelopen vijf jaar gemiddeld 0,1 procentpunt. De twee uitersten bedroegen -0,3 en +0,4 procentpunt.

In 2014 zijn er nu twee kwartalen achter elkaar van lichte groei gemeten, volgend op een eerste kwartaal met krimp. Per saldo stond de economie er eind september 2014 wel beter (ruim 0,4 procent) voor dan eind 2013, maar het herstel van de Nederlandse economie is nog fragiel. Het conjunctuurbeeld laat al een half jaar geen verbetering zien.

Bij elke nieuwe raming berekent het CBS ook de nieuwe seizoensgecorrigeerde cijfers van de eerder gepubliceerde kwartalen. Door deze herberekening is onder andere de groei van het tweede kwartaal van 2014 bijgesteld van 0,7 naar 0,6 procent.

Het vervolg van het persbericht gaat over jaar-op-jaarvergelijkingen

Economie groeit volgens flashraming met 1,1 procent ten opzichte van jaar eerder

Volgens de flashraming was de Nederlandse economie in het derde kwartaal 1,1 procent groter dan in het derde kwartaal van 2013. Deze groei is te danken aan meer export, iets hogere investeringen en wat meer consumptie door consumenten. De overheidsconsumptie was nagenoeg gelijk aan die van vorig jaar.

Fors meer elektrotechnische machines en chemische producten uitgevoerd

In het derde kwartaal groeide zowel de uitvoer van Nederlands product als de wederuitvoer, de uitvoer van eerder ingevoerde producten. Ons land exporteerde beduidend meer elektrotechnische apparaten en machines en chemische producten. Ook de export van andere machines en apparaten groeide aanzienlijk, evenals die van landbouwproducten. Alleen de export van aardolieproducten was lager dan in het derde kwartaal van 2013.

Ook consumenten besteden iets meer

Consumenten hebben iets meer besteed dan in het derde kwartaal van 2013. Ze gaven vooral meer uit aan voeding en genotmiddelen, aan duurzame goederen en aan diensten. Bij diensten gaat onder meer om het betalen van de huur, bezoek aan restaurant of kapper, en kosten voor telefoon en verzekeringen.

Wat de duurzame goederen betreft, gaven consumenten vooral meer uit aan elektrische apparaten en woninginrichting. Dat laatste hangt mede samen met het herstel van de woningmarkt. In de eerste negen maanden van 2014 wisselden veel meer bestaande koopwoningen van eigenaar dan een jaar eerder.

Bedrijven investeren meer in machines, computers en software

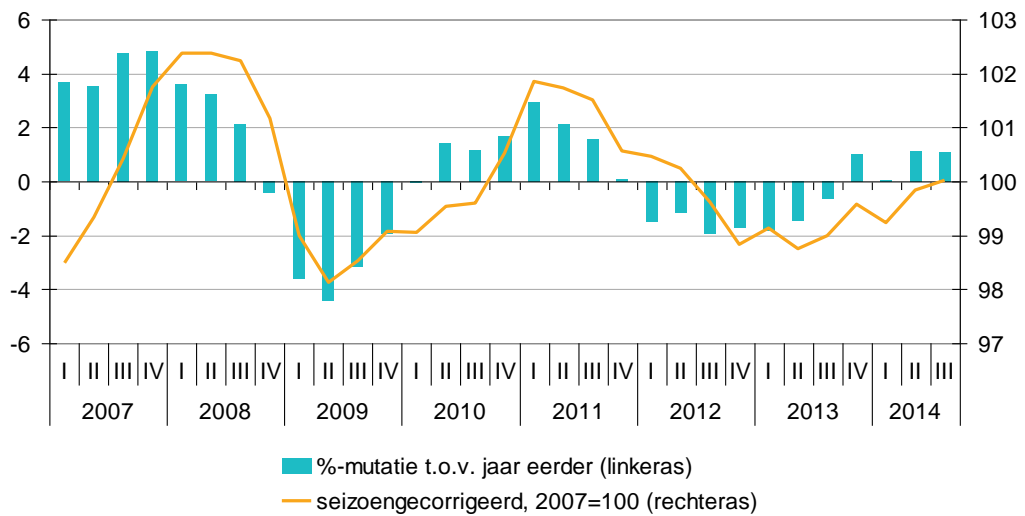
Bedrijven hebben ook dit kwartaal weer meer geïnvesteerd dan een jaar geleden. Ze investeerden meer in hun productiecapaciteit door vooral meer machines, computers en software aan te schaffen. Ook investeerden ze meer in onderzoek en ontwikkeling. Dit is in lijn met de toegenomen bezettingsgraad en het toegenomen producentenvertrouwen in de industrie. De investeringen in woningen, bedrijfsgebouwen en infrastructuur daarentegen krompen. Ook aan vervoermiddelen zoals auto's besteedden bedrijven minder dan een jaar eerder.

Industrie en zakelijke dienstverlening groeien, bouw krimpt

Voor de zakelijke dienstverlening en de industrie hadden mooie groeicijfers in het derde kwartaal. Binnen de zakelijke dienstverlening doet vooral de uitzendbranche het goed. Dat is ook terug te zien in de banencijfers die het CBS vandaag publiceert. Het aantal uitzendkrachten neemt fors toe.

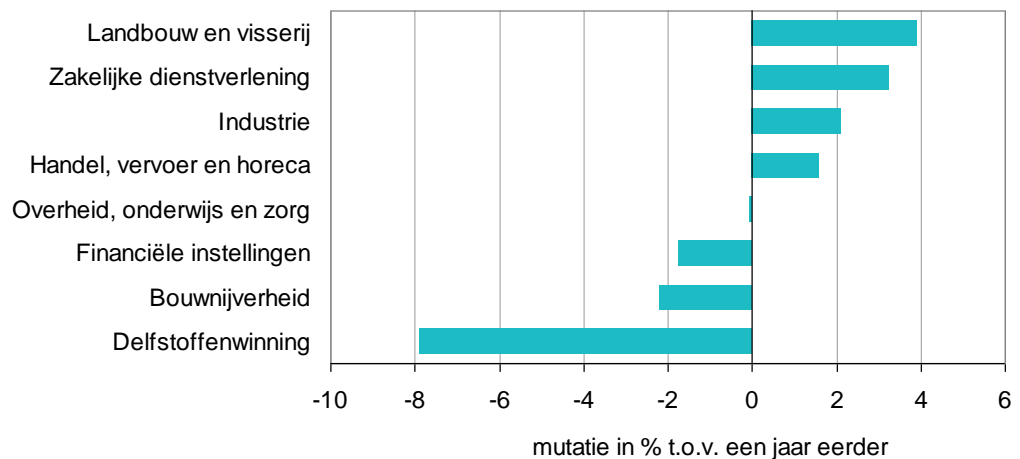
In de industrie zijn het vooral de machine-, metaal- en de voedings- en genotmiddelenindustrie die meer produceerden dan een jaar geleden. De productie van de delfstoffenwinning, de bouw en de financiële instellingen is echter gekrompen.

Bruto binnenlands product: volume

Bron: CBS

Toegevoegde waarde van producenten: volume

Bron: CBS

Technische toelichting

Achtergrondinformatie ramingen

Er worden van de economische groei en de banenontwikkeling in een kwartaal meerdere ramingen samengesteld. De eerste uitkomsten worden uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd. De uitkomsten van deze zogenaamde flashraming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie.

Zo is bij de tweede raming, die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, veel meer respons beschikbaar van belangrijke statistieken over omzet van

bedrijven, buitenlandse handel en arbeid. Daarnaast komen ook meer detailgegevens beschikbaar. Bij de afsluiting van het vierde kwartaal komt tevens de eerste raming van het jaar gereed. Bij de tweede raming van het vierde kwartaal worden de eerste drie kwartalen opnieuw vastgesteld.

Ook nadien kunnen de cijfers nog worden aangepast. De kwartaalgegevens worden namelijk eenmaal per jaar in juni geijkt aan de jaarcijfers van de nationale rekeningen, die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende berekeningen (voorlopig, nader voorlopig en definitief) worden geraamd, dan wel herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de berekeningen worden verrijkt.

Om de bijstellingen in de opeenvolgende berekeningen van de economische groei en de banenontwikkeling zo gering mogelijk te houden werkt het CBS voortdurend aan een verbetering van de kwaliteit van de bronstatistieken die ten grondslag liggen aan de genoemde berekeningen en aan de gehanteerde methodieken bij de nationale rekeningen. Meer informatie hierover en de algemene overzichten en achtergronden van de bijstellingen zijn te vinden op de website van het CBS onder de themapagina macro-economie/methoden/bijstellingen.

Seizoen- en werkdaggecorrigeerde gegevens

Normale praktijk is dat mutaties worden berekend ten opzichte van het vergelijkbare kwartaal van het voorafgaande jaar. Dit is de gerealiseerde economische groei. In de statistische database StatLine wordt daarnaast een mutatie ten opzichte van het voorafgaande jaar gegeven die gecorrigeerd is voor een eventueel verschil in werkdagen. Voor elke werkdag extra ligt de groei namelijk 0,2 à 0,3 procentpunt hoger.

Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de conjuncturele stand van zaken wordt de groei voor enkele variabelen zoals het bbp ook ten opzichte van het voorgaande kwartaal berekend. Hierbij wordt standaard gecorrigeerd voor seizoen- en werkdageffecten. Bij het uitkomen van nieuwe kwartaalcijfers wordt deze seizoen- en werkdagcorrectie steeds opnieuw doorgerekend. Dit leidt doorgaans tot geringe bijstellingen van eerder geraamde cijfers, maar incidenteel tot meer substantiële bijstellingen. Meer informatie hierover is te vinden op de website van het CBS onder de themapagina macro-economie/methoden/bijstellingen.

Aanvullende informatie

Aanvullende informatie over de ontwikkelingen binnen de Nederlandse economie in het derde kwartaal van 2014 is te vinden op de website van het CBS en is bereikbaar via de links bij het persbericht (html-versie). De tweede raming van de economische groei voor het derde kwartaal van 2014 verschijnt op woensdag 24 december 2014.

Tabel 1: Bruto binnenlands product (marktprijzen)

	Waarde	Volumemutatie t.o.v. zelfde periode vorig jaar		voorgaand kwartaal ^{1) #}	
		Oorspronkelijk	Werkdaggecorrigeerd		
	<i>mld euro</i>	%			
2012	640,6	-1,6	.	.	.
2013	642,9	-0,7	.	.	.
2011-I	159,4	3,0	2,6		1,3
II	161,8	2,2	2,2		-0,1
III	156,6	1,6	1,6		-0,2
IV	165,1	0,1	0,6		-0,9
2012-I	159,4	-1,5	-1,8		-0,1
II	161,4	-1,2	-1,2		-0,2
III	154,8	-1,9	-1,6		-0,6
IV	164,9	-1,7	-1,7		-0,8
2013-I	158,9	-1,8	-1,2		0,3
II	161,1	-1,4	-1,4		-0,4
III	156,4	-0,6	-0,9		0,2
IV	166,5	1,0	1,0		0,6
2014-I	160,3	0,0	0,0		-0,3
II	163,5	1,1	1,1		0,6
III	159,8	1,1	1,1		0,2

1) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden en werkdageffecten.

#) Deze cijfers zijn bijgesteld, achtergrondinformatie staat in de technische toelichting.

Bron: CBS

Tabel 2: Goederen- en dienstentotalen

	2013	2013		2014		
		III	IV	I	II	III
		<i>volumemutatie in % t.o.v. zelfde periode vorig jaar</i>				
Consumptie huishoudens	-1,6	-2,2	0,3	-1,0	0,2	0,6
Consumptie overheid	-0,3	-0,3	-0,8	0,1	0,0	0,2
Investeringen in vaste activa	-4,0	-2,8	4,6	5,1	1,7	2,3
Uitvoer goederen en diensten	2,0	3,1	1,6	2,7	4,3	4,5
Invoer goederen en diensten	0,8	1,7	1,7	3,7	3,4	4,8
Veranderingen voorraden 1)	0,1	0,5	0,2	-0,5	-0,1	0,7
Bruto binnenlands product	-0,7	-0,6	1,0	0,0	1,1	1,1

1) Waarde van verandering voorraden uitgedrukt als percentage van het bbp.

Bron: CBS

Tabel 3: Toegevoegde waarde van producenten (bruto, basisprijzen)

	2013	2013		2014		
		III	IV	I	II	III
	<i>volumemutatie in % t.o.v. zelfde periode vorig jaar</i>					
Goederenproducenten	0,1	0,4	2,4	-2,7	0,0	0,6
Landbouw, bosbouw en visserij	1,9	2,4	5,6	7,9	10,2	3,9
Industrie en energie	1,1	1,3	2,1	-5,7	-1,1	0,9
w.o. Industrie	-0,4	1,1	2,6	3,7	1,6	2,1
Delfstoffenwinning	7,0	4,6	1,8	-25,3	-12,4	-7,9
Bouwnijverheid	-4,4	-4,0	2,0	5,8	0,3	-2,2
Commerciële dienstverlening	-0,8	-0,7	1,2	1,8	2,1	1,8
w.o. Handel, vervoer en horeca	-1,2	-0,4	1,6	2,3	2,5	1,6
Zakelijke dienstverlening	-0,6	-1,1	1,9	2,3	2,8	3,3
Overheid en zorg	0,1	-0,2	-0,2	0,3	0,0	-0,1
Cultuur, recreatie, overige diensten	-1,3	-0,9	-1,4	0,4	0,6	1,0

Bron: CBS